

Mark Wulfrancke

Een opstootje in de Vlaamse regering heeft de goedkeuring van het Vlaams strategisch plan door de Europese Commissie niet tegengehouden. Door de Europese Commissie zijn er in laatste instantie wel nog een aantal wijzigingen aangebracht met grote gevolgen voor de Vlaamse land- en tuinbouw.

Strengere basiseisen

De randvoorwaarden bestaan niet meer en zijn vervangen door Conditionaliteiten. Voldoen aan de Conditionaliteiten is een eerste basisvereiste om in aanmerking te komen voor directe betalingen en ecoregelingen. Een tweede voorwaarde is "actieve landbouwer" zijn. De conditionaliteiten zijn een samenvoeging van de vroegere randvoorwaarden met de vergroeningseisen en bijkomende "groene" eisen.

Conditionaliteiten

De Conditionaliteiten bestaan uit GLMC-normen (Goede Landbouw en MilieuConditie) en RBE's. Dit zijn beheerseisen die voortkomen uit andere geldende EU-wetgeving.

- **Behoud blijvend grasland (GLMC1)**
 - Zoals onder het vorige GLB
 - Ratio wordt 3% ten opzichte van 2018 (tegenover 5% nu).
 - Daalt de hoeveelheid Blijvend grasland met meer dan 3% t.o.v. 2018 dan komt er een verbod op het scheuren van BG in de lopende campagne én de percelen die in de twee voorgaande jaren gescheurd werden, moeten heringezaaid worden.
- **Bescherming van wetlands en veengebieden:**
 - Dit betekent dat het verboden is om graslanden, maar ook andere vegetaties te wijzigen (ploegen, doorzaaien, maar ook draineren valt hieronder) die gelegen zijn in wetlands en moerasgebieden, zoals aangeduid via de N2000 wetgeving door de Vlaamse regering.
 - Naleven van de vergunningsplicht voor het wijzigen van vegetaties indien volgens de natuurwetgeving er een vergunning nodig is.
 - Er is een actualisatie gaande voor de aanduiding van meer beschermde moeras- en veengebieden. Dit kan zowel binnen als buiten N2000 gebied zijn.
- **Organisch stofgehalte in de bodem**
 - Per 5 ha bouwland, minstens 1 geldige bodemanalyse hebben waar het organisch koolstofgehalte en de pH op staan. Dit geldt dus niet voor grasland of andere vormen van permanente bedekking
 - Indien het organisch koolstofgehalte of de pH te laag zijn, dan moet het advies **aantoonbaar** gevolgd worden. Bij een te lage pH moet er dus bekalkt worden.
- **Bufferstroken langs waterlopen (GLMC 4, KRW)**
 - Hiervoor zal je op de fotoplannen van de verzamelaanvraag moeten kijken. Er zijn namelijk twee soorten bufferstroken, naargelang het type waterloop of waterlichaam.
 - Alle afmetingen straten vanaf de kruin van de waterloop of waterlichaam
 - Langs alle VHA (Vlaamse Hydrologische Atlas): 1m teeltvrije strook aanhouden, 3m gewasbeschermingsvrije strook en 5m bemestingsvrije strook. Langs hellingen en VEN-gebieden moet er zelfs 10m bemestingsvrije strook aangehouden worden.
 - ◆ Die zullen in het blauw op de fotoplannen aangeduid zijn.
 - Langs alle waterlichamen:

- ◆ 1 m teeltvrije strook (die ook gewasbeschermingsmiddelenvrij moet zijn) en 5 m bemestingsvrije strook. Ook hier geldt het dat er 10 m bemestingsvrije strook aangehouden moet worden langs hellingen en VEN-gebied.
- ◆ Deze zullen in het paars op de fotoplannen aangeduid zijn.
- Natuurlijke uitscheiding door dieren wordt hier niet als bemesting aanzien.

▪ Erosiebeperkende maatregelen (GLMC 5)

- Op de paarse en rode percelen zal er afhankelijk van de teelt en de erosiegevoeligheid maatregelen gekozen moeten worden uit 4 maatregelenpakketten met erosiebeperkende maatregelen zoals drempels bij ruggenteelt, niet-kerende grondbewerking,...

▪ Minimale bodembedekking

Deze is volledig nieuw. Hiermee wordt er gestreefd om de bodem zolang mogelijk bedekt te houden, ook na de oogst van de hoofdteelt. De maatregelen zijn verschillend naargelang oogsttijdstip en grondsoort en moeten op minimaal 80% van het bouwlandareaal toegepast worden:

- Oogst voor 31 augustus:
 - Nateelt inzaaien of
 - Uiterlijk op 15 september een groenbedekker inzaaien
 - ◆ Stoppels, opslag, plantenresten bovenop houden tot aan de inzaai van de groenbedekker
- Oogst na 31 augustus:
 - Nateelt of groenbedekker inzaaien.
 - ◆ Stoppels of plantenresten laten liggen tot aan de inzaai.
 - Of de plantenresten aan de oppervlakte laten liggen om zo voor een bedekking van de bodem te zorgen
- Oogst na 1 december:
 - Teelt behouden of
 - Plantenresten na de oogst laten liggen tot inzaai volgende teelt.
 - Geen grondbewerking toegestaan.
- Op klei- en leembodems die normaliter voor de winter geploegd worden:
 - Na de oogst een groenbedekker inzaaien, de stoppels of opslag behouden
 - Nateelt die de bodem gedurende de winter bedekt houdt
 - Kleigrond niet ploegen voor 15 oktober, leemgrond niet ploegen voor 1 december.:
- Zijn er omwille van erosie andere, strengere verplichtingen geldig, dan moeten die uiteraard nageleefd worden.

▪ Gewasrotatie

Dit geldt niet voor 2023, tenzij u een ecoregeling ecoteelten of vruchtwisseling aangaat. Bedrijven wiens areaal voor minimaal 75% uit gras of andere permanente teelten bestaat, moeten hier ook niet aan voldoen.

De gewasrotatie moet op 2 niveaus nageleefd worden, namelijk op bedrijfsniveau én op perceelsniveau.

- Op bedrijfsniveau moet er elk jaar op minimaal een derde van het bouwlandareaal:
- De hoofdteelt jaarlijks te wisselen (andere gewassoort) of
- Na de hoofdteelt gedurende 12 weken een nateelt aan te houden vooraleer een ander gewas in te zaaien (die dezelfde kan zijn als het jaar voordien). Het spreekt voor zich dat de nateelt niet dezelfde kan zijn als de voorgaande hoofdteelt.

- Op perceelsniveau: nooit 4 jaar na mekaar dezelfde hoofdteelt aanhouden op hetzelfde perceel. Is de hoofdteelt gras, braak of meerjarige gewassen, dan geldt dit niet.

Belangrijke uitzonderingen zijn er voor serreteelten in vollegrond en ook voor percelen klei- en leemgrond besmet met knolcyperus. Daar is maïs na maïs toegestaan.

▪ Biodiversiteit op de landbouwbedrijven

Hieronder staat waarschijnlijk de meest ingrijpende maatregel (naast de bufferstroken), namelijk een minimum van 4% van het areaal bestemmen voor niet-productieve elementen. Die niet-productieve elementen aanduiden zal best wat werk vragen bij het invullen van de verzamelaanvraag. Op veel bedrijven zijn er namelijk al best wat zaken zoals poelen, sloten, houtranden,... aanwezig die hiervoor in aanmerking komen. Die zullen allemaal ingetekend moeten worden.

- Behoud van landschapselementen en de vergunningsplicht naleven indien u zaken wilt wijzigen.
- Verbod op snoeien bomen en heggen tijdens het broedseizoen dat normaal loopt van 15 maart tot 15 juni.
- Maatregelen nemen om invasieve plantensoorten te voorkomen.
 - Knolcyperus. Voor de landbouw zal dit de bekendste en meest ingrijpende zijn.
 - ◆ Verbod op de teelt van knol-, bol- en wortelgewassen op besmette percelen.
- Minimumaandeel niet-productieve elementen op bedrijfsniveau:
 - Minstens 4% op bedrijfsniveau wordt ingevuld met niet-productieve elementen zoals aangegeven in onderstaande tabel of
 - Indien u gebruik maakt van vanggewassen wordt dit opgetrokken tot minimaal 7% waarvan 3% moet bestaan uit andere niet-productieve elementen dan vanggewassen of braak.

Types niet-productief areaal/element + vanggewassen		Wegingsfactor
Braakliggend land		1
Bufferstroken en akkerranden		1,5
Landschapselementen	houtkanten/hagen/heggen	2
	groep van bomen	1,5
	bomenrijen	2
	poelen	1,5
	sloten	2
Vanggewas (mengsel is geen verplichting)		0,3

In bovenstaande tabel zijn de verscheidene niet-productieve elementen opgenomen, tesamen met een wegingsfactor. Sloten en bomenrijen tellen zwaarder door dan braak.

Bedrijven met minimaal 75% gras of andere permanente bedekkingen zijn hier voor vrijgesteld.

Belangrijk in 2023: Op braakliggend land (niet in groene-bestemmingen) mogen er aardappelen en graangewassen geteeld worden. Landbouwbedrijven met deze teelten zullen dus pas in 2024 hier ten volle aan moeten voldoen.

▪ Bescherming va Ecologisch Kwetsbaar Blijvend Grasland (EKBG) (GLMC 9,10)

- Verbod op omzetten en omploegen als EKBG grasland in Vlaanderen. Naast de N2000 gebieden omhelst dit dus ook de historisch permanente graslanden in de polders.

Vervolg volgende week

Zoals u kunt lezen zijn dit een hele pak voorwaarden om in aanmerking te komen voor Europese betalingen. Een belangrijke voorwaarde wordt volgende week besproken, namelijk de actieve landbouwer. Ook de ecoregelingen, beheersovereenkomsten en de gekoppelde steun komen dan aan bod. Begin volgend jaar zal er ook nog een samenvattend artikel en de gevolgen voor het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds verschijnen.

De verzamelaanvraag invullen zal in 2023 een pak meer tijd vragen. Wie beroep doet op een consultant, houdt hier best rekening mee. Voor de niet-productieve elementen is de uitzondering dat er op de braakpercelen granen of aardappelen geteeld mogen worden, een zeer welkome uitzondering die het voor 2023 een pak gemakkelijker maakt om te voldoen.

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

UITNODIGING PROVINCIALE INFORMATIEVERGADERINGEN

West-Vlaanderen

Maandag 19 december 2022 om 20 uur
Burelen ABS-NAC, Industrieweg 53 (Zone D), 8800
Roeselare

Oost-Vlaanderen

Woensdag 21 december 2022 om 20 uur
Burelen ABS, Brusselsesteenweg 467, 9090 Melle
(ruime parking achteraan, bereikbaar via de Collegebaan)

Onderwerpen:

- **Het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)**
- **De hervorming van de Pachtwet**
- **Syndicale actualiteiten zoals MAP7, stikstofoverleg, enz.**

Gast sprekers:

Mark Wulfrancke en Matthias D'haese,
beleidsmedewerkers ABS

Iedereen welkom!

Vooraf inschrijven niet nodig.

Met steun van de Vlaamse Overheid en de Europese Unie
Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

